

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ Č. 119/22

V Luxemburgu 7. júla 2022

Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-576/20 | Pensionsversicherungsanstalt (Doby starostlivosti o dieťa dosiahnuté v zahraničí)

Doby starostlivosti o dieťa dosiahnuté v iných členských štátoch sa na účely výpočtu starobného dôchodku musia zohľadniť

Súdny dvor potvrdzuje svoju judikatúru, podľa ktorej je členský štát zodpovedný za vyplácanie dôchodku, v ktorom osoba poberajúca dôchodok výlučne pracovala a odvádzala príspevky, a to tak pred, ako aj po presune svojho bydliska do iného členského štátu, v ktorom sa venovala starostlivosti o svoje deti, povinný zohľadniť tieto doby starostlivosti o dieťa

CC sa po tom, ako v Rakúsku vykonávala činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba, v novembri 1987 usadila v Belgicku, kde porodila dve deti, a to 5. decembra 1987 a 23. februára 1990. Od narodenia prvého dieťaťa vychovávala svoje deti, pričom nepracovala, nedosiahla dobu poistenia a nepoberala dávky z titulu starostlivosti o svoje deti. Tak to bolo aj v Maďarsku, kde sa zdržiavala v decembri 1991.

Po jej návrate do Rakúska vo februári 1993 pokračovala CC v starostlivosti o svoje deti trinásť mesiacov, pričom bola povinne poistená a odvádzala príspevky do rakúskeho systému sociálneho zabezpečenia. Následne v tomto členskom štáte pracovala a odvádzala príspevky až do svojho odchodu do dôchodku.

Po podaní žiadosti o priznanie starobného dôchodku jej rakúsky dôchodkový úrad tento nárok priznal rozhodnutím z 29. decembra 2017. Doby starostlivosti o dieťa dosiahnuté v Rakúsku sa považovali za doby poistenia a zohľadnili sa na účely výpočtu výšky jej dôchodku. Naopak, doby starostlivosti o dieťa dosiahnuté v Belgicku a Maďarsku zohľadnené neboli.

CC napadla toto rozhodnutie, pričom tvrdila, že tieto doby starostlivosti o dieťa dosiahnuté v iných členských štátoch mali byť, ako náhradné doby, tiež zohľadnené ako doby poistenia na základe článku 21 ZFEÚ, ktorý zavádza právo na slobodu pohybu občanov Únie, pretože pred a po týchto dobách pracovala a bola poistená v rakúskom systéme sociálneho zabezpečenia.

Po zamietnutí jej žaloby aj v odvolacom konaní podala CC opravný prostriedok *Revision* na Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko). Z dôvodu, že vnútroštátny súd má pochybnosti o zohľadnení dôb starostlivosti o dieťa dosiahnutých v iných členských štátoch na účely výpočtu starobného dôchodku, požiadal Súdny dvor o výklad ustanovenia sekundárneho práva Únie¹, ktoré sa uplatní *ratione temporis* na prejednávajúcu vec. Nie je totiž vylúčené,

¹ Ide o článok 44 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 284, 2009, s. 1). Tento článok, nazvaný „Zohľadnenie dôb starostlivosti o dieťa“, v odseku 2 stanovuje, že ak sa podľa právnych predpisov členského štátu, ktorý je príslušný podľa hlavy II nariadenia č. 883/2004, nezohľadňuje žiadna doba starostlivosti o dieťa, inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy sa podľa hlavy II nariadenia č. 883/2004 vzťahovali na dotknutú osobu na základe toho, že vykonávala činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba k dátumu, keď sa podľa týchto právnych predpisov začala zohľadňovať doba starostlivosti o dotknuté dieťa, je naďalej zodpovedná za zohľadňovanie

že toto ustanovenie stanovuje podľa jeho názoru výlučným spôsobom podmienky pre takéto zohľadnenie, a CC ich nespĺňa: ku dňu, keď sa začala prvá doba starostlivosti o dieťa, v Rakúsku nevykonávala činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

Súdny dvor svojím rozsudkom zamietol výlučnú povahu tohto ustanovenia, pokiaľ ide o zohľadnenie dôb starostlivosti o dieťa jednou osobou v rôznych členských štátoch, a potvrdil, že tieto doby treba v prejednávanej veci zohľadniť na základe článku 21 ZFEÚ.

Posúdenie Súdnym dvorom

Súdny dvor v prvom rade dospel k záveru, že vzhľadom na jeho znenie, kontext, do ktorého patrí, a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou, sa má článok 44 nariadenia č. 987/2009 vykladať v tom zmysle, že neupravuje zohľadnenie dôb starostlivosti o dieťa dosiahnutých jednou osobou v rôznych členských štátoch výlučným spôsobom.

Pokiaľ ide o jeho znenie, Súdny dvor uvádza, že toto ustanovenie neuvádza, že upravuje toto zohľadnenie výlučným spôsobom a že, hoci uvedené ustanovenie predstavuje kodifikáciu jeho judikatúry prijatej v tejto súvislosti,² z dôvodu, že pri nadobudnutí jeho účinnosti rozsudok Reichel-Albert³ ešte nebol vyhlásený, nemohli tak byť závery vyplývajúce z tohto rozsudku zohľadnené pri prijatí nariadenia č. 987/2009 na účely ich prípadnej kodifikácie.

Pokiaľ ide o kontext, do ktorého patrí článok 44 nariadenia č. 987/2009, Súdny dvor s odkazom na hlavu a kapitolu tohto nariadenia, do ktorej patrí, spresňuje, že toto ustanovenie zavádza dodatočné pravidlo umožňujúce zvýšiť pravdepodobnosť, že dotknutým osobám sa v plnom rozsahu zohľadnia ich doby starostlivosti o dieťa, a zabrániť tak v čo najväčšej možnej miere tomu, aby to tak nebolo.

Pokiaľ ide o cieľ nariadenia č. 987/2009, výklad, podľa ktorého článok 44 tohto nariadenia upravuje zohľadnenie dôb starostlivosti o dieťa dosiahnutých v rôznych členských štátoch výlučným spôsobom, by znamenal, že **by členskému štátu zodpovednému za vyplácanie starobného dôchodku osoby, v ktorom táto osoba výlučne pracovala a odvádzala príspevky, tak pred, ako aj po presune svojho bydliska do iného členského štátu, v ktorom sa venovala starostlivosti o svoje deti, umožňoval odmietnuť zohľadniť na účely priznania takéhoto dôchodku doby starostlivosti o dieťa, ktoré táto osoba dosiahla v tomto inom členskom štáte, a teda ju znevýhodniť len z dôvodu, že využila svoje právo na voľný pohyb.** Takýto výklad by bol preto v rozpore s cieľmi sledovanými týmto nariadením, **najmä pokiaľ ide o cieľ zabezpečiť dodržiavanie zásady voľného pohybu,** zakotvenej v článku 21 ZFEÚ, a preto by mohol ohroziť potrebný účinok článku 44 tohto nariadenia.

Súdny dvor v druhom rade rozhodol, že na účely zabezpečenia dodržiavania tejto zásady sú závery z rozsudku Reichel-Albert uplatniteľné na takú situáciu, o akú ide vo veci samej, v ktorej dotknutá osoba nespĺňa podmienku výkonu činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, ktorú ukladá toto ustanovenie, aby jej členský štát zodpovedný za vyplácanie tohto dôchodku zohľadnil na účely priznania starobného dôchodku doby

tejto doby ako doby starostlivosti o dieťa podľa svojich právnych predpisov, ako keby sa takáto starostlivosť o dieťa uskutočňovala na jeho vlastnom území.

² Pozri rozsudky z 23. novembra 2000, Elsen, [C-135/99](#), a zo 7. februára 2002, Kauer, [C-28/00](#) (pozri tiež tlačové komuniké č. 13/02), v ktorých Súdny dvor zaviedol kritérium „úzkej väzby“ alebo „dostatočnej väzby“ medzi dobami poistenia dosiahnutými z dôvodu výkonu profesijnej činnosti v členskom štáte, v ktorom dotknutá osoba žiada o starobný dôchodok, a dobami starostlivosti o dieťa, ktoré táto osoba dosiahla v inom členskom štáte. Súdny dvor rozhodol, že okolnosť, že tieto osoby, ktoré pracovali výlučne v členskom štáte zodpovednom za vyplácanie ich starobného dôchodku, vykonávali v čase narodenia svojho dieťaťa profesijnú činnosť na území tohto členského štátu, umožňuje konštatovať existenciu takejto úzkej alebo dostatočnej väzby a že sa preto uplatnia právne predpisy uvedeného členského štátu, pokiaľ ide o zohľadnenie dôb starostlivosti o dieťa dosiahnutých v inom členskom štáte na účely priznania takéhoto dôchodku.

³ V rozsudku z 19. júla 2012, Reichel-Albert, [C-522/10](#), Súdny dvor rozhodol, že článok 21 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že stanovuje príslušnej inštitúcii prvého členského štátu povinnosť zohľadniť na účely priznania starobného dôchodku obdobia venované starostlivosti o dieťa vykonané v druhom členskom štáte, ako keby tieto obdobia boli vykonané na jeho vnútroštátnom území osobou, ktorá vykonávala zárobkovú činnosť len v tomto prvom členskom štáte a ktorá v okamihu narodenia svojich detí dočasne prestala pracovať a zriadila si bydlisko zo striktno rodinných dôvodov na území druhého členského štátu.

starostlivosti o dieťa dosiahnuté v iných členských štátoch. Tento členský štát je preto povinný zohľadniť tieto doby na základe článku 21 ZFEÚ, pokiaľ táto osoba pracovala a odvádzala príspevky výlučne v uvedenom členskom štáte, a to tak pred, ako aj po presune svojho bydliska do iného členského štátu, v ktorom dosiahla uvedené doby.

Súdny dvor tak konštatoval, že rovnako ako v situácii dotknutej vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Reichel-Albert, existuje **dostatočná väzba medzi dobami starostlivosti o dieťa, ktoré dosiahla CC v zahraničí, a dobami poistenia dosiahnutými z dôvodu výkonu profesijnej činnosti v Rakúsku. Právne predpisy tohto členského štátu sa preto musia uplatniť na zohľadnenie a uznanie týchto dôb na účely priznania starobného dôchodku týmto istým členským štátom.**

Ak by CC neopustila Rakúsko, boli by jej doby starostlivosti o dieťa zohľadnené na účely výpočtu jej rakúskeho starobného dôchodku. Je preto nepochybné, že rovnako ako dotknutá osoba vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Reichel-Albert, je CC znevýhodnená len z toho dôvodu, že využila svoje právo na voľný pohyb, čo je v rozpore s článkom 21 ZFEÚ.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdného dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

Zostaňte v spojení!

